

N:o 57.

Uppläst och godkänd hos Första Kammarén den 17 Maj 1877.
» » » » Andra Kammarén den 17 » »

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående beviljande af lånevunderstöd för sänkning af sjöarne Hjelmaren och Qvismaren.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 64 och Memorial N:o 76.)

S. A. K.

Uti nådig proposition af den 16 sistlidne Februari har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att för sänkning och reglering af vattenhöjden i sjöarne Hjelmaren och Qvismaren samt utförande af dermed sammanhängande arbeten, enligt faststald plan, bevilja Hjelmarens och Qvismarens sjösänkingsbolag ett lån af 2,000,000 kronor.

Riksdagen, som ansett, att bedömandet så väl i tekniskt afseende af de verkningar, hvilka må kunna af sjösänkingsföretagets utförande uppkomma, som ock i rättsligt af de frågor, hvilka böra i sammanhang dermed lösas, måste bero på vederbörande ansvariga embetsmyndigheter, har af de Riksdagen delgifna handlingarne inhemtat, att i fråga om inflytandet på Mälarens flöden af Hjelmarens sänkning undersökningsförrättaren, Öfverstelöjtnanten A. Grafström, som upprättat det af Eders Kongl. Maj:t fastställda förslaget till sänkningens utförande, dels i ett till drätselnämnden i Stockholm på anmodan afgifvet yttrande, och dels i ett utaf Styrelsen för Allmänna väg- och vattenbyggnader från honom infordradt utlåtande på anförda skäl förklarar, i det förra, »att Hjelmarens

föreslagna sänkning icke kommer att orsaka någon tillökning i Mälarens flodhöjder utöfver dess nuvarande», och i det senare, »att Hjelmarens och Qvismarens sänkning icke inverkar till ökande af sjön Mälarens flodhöjder»; och Styrelsen för Allmänna väg- och vattenbyggnader har i infor-dradt underdånigt utlåtande öfver Eders Kongl. Maj:ts Befallningshaf-vandes i Södermanlands, Vestmanlands, Upsala och Stockholms län, efter Mälare-strandegarnes hörande, afgifna yttrande förklarar föreställningen, att Mälarens flöden efter Hjelmarens sänkning tidtals skulle blifva större än förut, för ett misstag samt förmält sig dela den af Öfverstelöjtnanten Grafström i denna fråga uttalade, ofvan angifna åsigt.

I rättsligt hänseende förekommer, att Eders Kongl. Maj:t redan för-klarar hinder från det allmännas sida icke möta för sänkningens verk-ställande uppå stadgade vilkor och föreskrifvet sätt, samt att alla, en-skild rätt berörande tvistefrågor, så vidt de kunnat utgöra laga hinder för sjösänkningen, blifvit i en af Eders Kongl. Maj:t slutligen af dömd rättegång afgjorda. I öfrigt har det syns Riksdagen vara tydligt, att det begärda låneunderstödet beviljande ej i någon mån hindrar fram-ställande och genomdrifvande af de rättsanspråk, hvilka lagligen kunna mot sjösänkingsbolaget göras gällande. Det är i vissheten härom, och i betraktande deraf att, Riksdagens beslut i denna fråga icke kan inverka på enskild rätt eller i någon mån fritaga bolaget från det lagligen bo-laget åliggande ansvar för följderna af dess företag, som Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning blifvit af Riksdagen bifallen.

I fråga om sättet för lånets utgående har Riksdagen, då befattningen med alla vattenaftappningslänens utbetalning och förvaltande tillhör Stats-kontoret, funnit skäl ej vara för handen att särskildt för detta län, som endast till beloppet, men ej till sin natur skiljer sig från de öfriga, göra någon undantagsbestämmelse, i synnerhet som sättet för återbetalningen, sedan lånet blifvit, enligt Kongl. kungörelsen den 13 Juni 1845, på de betalningsskyldige hemmanen fördeladt och den på hvarje hemman be-löpande andel af annuiteterna till beloppet bestämts, att i sammanhang med de till Statskontoret ingående kronoutskylderna uppbäras, just be-tingar annuiteternas inbetalning till Statskontoret.

Denna statsutgift har Riksdagen derjemte ansett så mycket hellre kunna på Statskontoret anvisas, som statens nuvarande ställning gör det möjligt att utan upplåning af de därför behöfliga medel bestrida åtmin-stone den andel deraf, som bör under nästa år utgå och således skolat nu, vid uppgörandet af statsregleringen för år 1878, tagas i betraktande. I Eders Kongl. Maj:ts förslag till 1878 års riksstat äro bland tillgångar och inkomster uppförda ej mindre än 8,000,000 kronor, utgörande be-

hållning från ett föregående års statsreglering, och till den del af ifrågasvarande låneunderstöd, som skall under år 1878 utgå, har ett motsvarande belopp af berörda behållning syntts Riksdagen lämpligen kunna tagas i anspråk.

Riksdagen har alltså, för sänkning och reglering af vattenhöjden i sjöarne Hjelmaren och Qvismaren och utförande af dermed sammanhängande arbeten enligt fastställd plan, beviljat Hjelmarens och Qvismarens sjösänkingsbolag ett lån å två millioner kronor, att från Statskontoret utgå med 600,000 kronor under år 1878, 300,000 kronor under hvarje af åren 1879, 1880, 1881 och 1882, och 200,000 kronor under år 1883, under vilkor: att å hvarje lyftadt belopp af lånet årligen till slutet af år 1887 till nämnda kontor erläggas fem procent ränta från lyftningsdagen; att för tiden från och med år 1888 årligen till samma kontor erläggas 8 procent å hela den lyftade lånesumman, hvaraf ränta godtgöres efter fem för hundra af det obetalda kapitalbeloppet och det öfriga utgör afbetalning derå, samt att i öfrigt de allmänna stadganden och bestämmelser, som äro af Riksdagen meddelade i fråga om låneunderstöd för vattenaftappning eller annat odlingsföretag, skola i tillämpliga delar lända till efterrättelse jemväl för nu omförmälda lånebidrag.

Med underdånigt tillkännagifvande häraf framhårdar etc.

Stockholm den 17 Maj 1877.
